

"Sirma" - Bulgar erik çeşidi, Plovdiv Meyvecilik Enstitüsü'nde geliştirilmiştir.

Автор(и): доц.д-р Мариета Нешева, Институт по овощарство – Пловдив, ССА; гл.експерт Лейда Тодорова, Институт по овощарство – Пловдив, ССА

Дата: 28.03.2026 *Брой:* 3/2026

Özet

"Sirma", Tarım Akademisi'ne bağlı Plovdiv Meyvecilik Enstitüsü'nden bir erik çeşididir. Bu çeşidin en büyük avantajı, Plovdiv bölgesi için yaklaşık 20 Temmuz civarına denk gelen erken olgunlaşma dönemidir. Çeşit, yüksek kaliteli meyveler sağlar ve ülkedeki erik bahçelerinde yetiştirilen çeşit yelpazesini çeşitlendirmek için uygundur.

Sonuçlar

Erik (*Prunus domestica* L.) ülkemiz için geleneksel bir meyve türüdür. Tarımsal İstatistik El Kitabı'na (MAF, 2024) göre, kapladığı alan bakımından 12.271 hektar ile sadece cevizin gerisinde kalarak ikinci sırada yer almaktadır. 2024 yılında, erikler üretilen meyve miktarlarında en büyük göreceli paya (%30) sahip olmuştur. Bu tür oldukça adaptiftir ve ülkenin farklı bölgelerinde başarılı bir şekilde gelişerek yüksek verimlere katkıda bulunur. Erik yetiştiriciliğine olan büyük ilgi, hem taze tüketime hem de işlenmeye uygun meyve üretiminin niteliklerinden kaynaklanmaktadır.

Küresel olarak, *Prunus domestica* L. türünden eriklerin başlıca üretici ülkeleri Sırbistan, Romanya, Almanya ve Bulgaristan'dır. Bu ülkeler, yüksek verimlilik, iyi meyve kalitesi, Şarka virüsü hastalığına karşı dayanıklılık veya tolerans gibi ortak ana hedefleri olan kapsamlı ıslah programları geliştirmektedir.

Plovdiv Meyvecilik Enstitüsü'nde de ülkemiz için ana meyve türlerinde yeni çeşitler oluşturmaya yönelik ıslah programları geliştirilmektedir. En önemli ıslah hedefleri her zaman meyve kalitesi ve

hastalıklara, zararlılara ve abiyotik strese karşı direnci de içeren iyi çeşit adaptasyonu ile ilgili olmuştur. Plovdiv Meyvecilik Enstitüsü'nde yeni erik çeşitleri oluşturmaya yönelik ıslah programı 1987 yılında başlamıştır. Modern ıslah faaliyetlerinin bir sonucu olarak "Sırma" çeşidi tescil edilmiştir. Bu çeşit, Prof. Dr. Valentina Bozhkova, Doç. Dr. Pencho Iliev ve Başuzman Leyda Todorova'nın uzun süreli çalışmalarının bir sonucu olarak elde edilmiştir.

"Sırma"nın önemli bir avantajı, Plovdiv bölgesi için yaklaşık 20 Temmuz civarına denk gelen erken olgunlaşma dönemidir. "Sırma", dünyadaki standart ve en yaygın dağılıma sahip erik çeşidi olan "Stanley"nin açık tozlanmasından elde edilmiştir. Ağaç kuvvetli gelişir ve orta derecede yoğun, küresel bir taç yapısına sahiptir. Ana dallar meyve dallarıyla iyi bir şekilde donatılmıştır. "Sırma" yüksek verimli bir çeşittir. Ana meyve dalları Mayıs buketi çıtalarıdır. Çiçeklenme orta-erken dönemdedir ve fenofaz, standart "Stanley" çeşidinin çiçeklenmesinden 2-3 gün önce başlar.

"Stanley", "Čačanska lepotica" ve "Yoyo", "Sırma" için iyi tozlayıcılardır. Meyveleri iridir - ortalama yaklaşık 45 g ağırlığında, oval şekilli, simetrik ve sık bir ventral dikişe sahiptir. Meyveler koyu menekşe-mavi renkte olup üzerlerinde mumsu bir tabaka (pruin) bulunur. Meyve eti çekici bir altın-sarı renge sahiptir. Çekirdek orta büyüklükte, eliptiktir ve meyve etinden tamamen ayrılır. Meyve verme düzenli ve boldur. 2023 yılında, serbest taç formunda yetiştirilen 10 yaşındaki ağaçlardan ortalama 60 kg/ağaç verim alınmıştır. Meyveler, iyi görünümleri, dengeli tadı ve hoş

aromaları sayesinde özellikle taze tüketim için uygundur. Kuru madde içeriği yaklaşık 16° Brix'tir. Meyveler asit içerir, ancak tadı dengeli ve hoştur. Çeşidin Şarka virüsüne toleranslı olduğunu belirtmek önemlidir, yani semptomlar sadece yapraklarda gözlemlenmiştir, ancak bu meyve dökümüne ve verim kaybına yol açmamaktadır.

"Sırma", Uluslararası Tarım Fuarı "AGRA 2026"da "Çeşitli Tohum ve Fidan Materyali" bölümünde düzenlenen Yenilikler Yarışması'nda mükemmel bir şekilde 1. olmuştur. Garantili çeşit özgünlüğüne sahip fidan materyali Plovdiv Meyvecilik Enstitüsü'nden satın alınabilir.
